

L. Porret-Bolens

Lessen voor ons als getuigen van de Heer

1 Koningen 19

De toestand in Israël was heel droevig, toen de HEERE de beide profeten Elia en Elisa verwekte. In een toestand waarin door de ontrouw van het volk zoveel leed en verval zich opstapelde, toonde Hij op een duidelijke manier de hulpbronnen van Zijn genade en openbaarde Hij Zichzelf. Wat een grote gunst gaf de HEERE aan beide dienstknechten door hen als Zijn getuigen en vertegenwoordigers te laten optreden te midden van dit afvallige volk, dat uiteindelijk toch zou vallen onder het oordeel!

We willen nadenken over de geschiedenis van 1 Koningen 19 om daaruit bijzondere lessen te trekken: lessen die de moeite waard zijn om te onthouden, om te blijven in de weg van de Heer en in staat te zijn Hem te eren door ons getuigenis. Want *‘al deze dingen nu zijn hun overkomen als voorbeelden en zijn beschreven tot waarschuwing voor ons, op wie de einden van de eeuwen zijn gekomen’* (1 Kor. 10:11).

De eerste les

Elia openbaarde aan het begin van zijn dienst een bijzondere kracht. Zijn woorden legden daarvan getuigenis af: *‘Zo waar de HEERE, de God van Israël, leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, er zal deze jaren geen dauw of regen komen, behalve op mijn woord’* (1 Kon. 17:1). Hier leren we wat het geheim was van zijn kracht. De profeet

stond voor het aangezicht van de HEERE. Dat is de beste plaats die een getuige van God in elke tijd kan innemen. Als hij die verlaat, duurt het niet lang of hij verliest zijn kracht. Wat een verschil vormt dit met wat we vinden in 1 Koningen 19. Hier liet Elia de actuele omstandigheden toe zich tussen hemzelf en zijn God te plaatsen. Zijn vertrouwen was ineens verdwenen. Het is gemakkelijker anderen te bekritisieren dan zelf oprecht te blijven handelen. Laten we dus oppassen een oordeel uit te spreken over een dienstknecht zoals Elia. Toch kunnen we uit zijn geschiedenis lessen leren voor onszelf.

Wat een opmerkelijke verandering voltrok zich in het leven van deze man Gods. Toen zijn gedachten niet meer op de HEERE gericht waren, zijn enige Hulp, ging hij naar zichzelf kijken. Hij keek naar wat hem persoonlijk betrof, de uiterlijke omstandigheden, hoewel zijn hart nog altijd leek te branden van ijver voor Gods eer. Helaas gebeurt dat ook vaak bij ons, als onze ogen afdwalen van Hem Die ons moet leiden. Zonder dat we erbij nadenken, komt het eigen ik op de voorgrond te staan. Het krijgt dan de plaats van Hem Die alléén ons hele leven moet besturen. Talrijke oorzaken kunnen hieraan ten grondslag liggen. Soms zijn die oorzaken onbenullig. Soms is het voldoende dat we onterecht worden beschuldigd en ons eigen ik in opstand komt; of we worden onrechtvaardig behandeld, zodat we denken een slachtoffer te zijn. Het is vaak voldoende onze *gedachten* zo'n vervelende koers te geven. Als we die neigingen van ons hart niet direct oordelen en niet direct de gemeenschap met de Heere zoeken om van Zijn genade te genieten, dan zijn we snel op een hellend vlak en glijden we verder af dan we in feite zouden willen. Let op de *eerste* beweging van het hart, en oordeel die direct. Let op de *eerste* stap die je in een bepaalde richting doet, de rest hangt daarvan af.

Elia had een krachtig getuigenis voor de HEERE afgelegd. Maar de bedreigingen van Izebel lieten hem aan zichzelf en zijn *eigen* belangen denken. En dit beïnvloedde op een treurige manier zijn gedrag en zijn getuigenis: *'Toen hij dat zag, stond hij op en vluchtte voor zijn leven. Hij kwam in Berseba, dat aan Juda toebehoort, en liet zijn knecht daar achter'* (vs. 3).

Meer lessen

Wij zien drie dingen in het gedrag van de profeet veranderen:

1

De plaats van afscheiding die hij innam tegenover alle anderen. Dat was een eigen keuze, want die zou door de HEERE twee keer afgekeurd worden. Maar liet God nu

Zijn getuige over aan de omstandigheden en zijn eigen gevoelens? Nee, Hij hield Zijn oog op hem gericht en wilde hem in Zijn goedheid een ernstige les leren. Hij zou Zich hiertoe van een engel bedienen, omdat de profeet niet meer de directe gemeenschap met zijn God genoot. Hij zou Zijn goedheid en hulp voor Elia openbaren in de ongunstige omstandigheden waarin hij zichzelf had gebracht. Dat zou hem onder de indruk brengen van de genade, waarvan hij het voorwerp was.

Zonder de Heer kunnen wij het onszelf moeilijk maken. Het lijkt dan wel of alles wat we doen verloren moeite is. Dit overkwam ook de discipelen bij de zee van Tiberias (Joh. 21). Ze hadden de hele nacht gevist zonder iets gevangen te hebben. De tegenwoordigheid van de Meester veranderde hun situatie en herstelde hen in de gemeenschap met Hem. Zij kenden Zijn kracht en goedheid. Maar de profeet was nog niet zover. Door zijn eigen wil leek hij Gods openbaring van genade jegens hemzelf niet te hebben begrepen. Hij vervolgde zijn reis en ging steeds verder. Aan het einde verborg hij zich in een grot waar hij overnachtte (1 Kon. 19:9). Liet de HEERE hem daar aan zijn lot over? Nee, Hij wendde Zich nu rechtstreeks tot hem en het eerste woord dat Hij tegen hem sprak, moest direct zijn hart raken: *‘Wat doet u hier, Elia?’* De HEERE wilde hem opmerkzaam maken op de plaats die hij had ingenomen. God kon die positie niet goedkeuren. Wie kan iemand beter van afdwalingen overtuigen dan de HEERE? Maar Elia verontschuldigde zichzelf liever dan dat hij de vermaning eenvoudig accepteerde. Zo toonde hij hoever hij van de HEERE verwijderd was.

2

Nu leren we iets dat uit het eerste voortvloeit, en wel door het antwoord dat Elia aan de HEERE gaf. Elia, die gescheiden van het volk was, zou eigenlijk evenals Mozes tussenbeide moeten treden als hun voorspraak (Ex. 32:32; 33:13). Hij zei echter: *‘Ik heb mij zeer voor de HEERE, de God van de legermachten, ingezet. De Israëlieten hebben immers Uw verbond verlaten, Uw altaren omvergehaald en Uw profeten met het zwaard gedood. Ik alleen ben overgebleven’* (1 Kon. 19:10). Wat een verschil met Mozes, die op dezelfde plek een beroep deed op de ontferming van God jegens hen die Hem hadden onteerd! Elia wilde zichzelf rechtvaardigen en vervulde bij de HEERE een treurige rol als aanklager van zijn volk. In Romeinen 11:2 staat: *‘Of weet u niet wat de Schrift zegt in de geschiedenis van Elia? Hoe hij Israël bij God aanklaagt’*. Dat alles was het gevolg van de plaats die hij had ingenomen, door een weg te gaan die zijn eigen hart hem had ingegeven.

Past het ons, die alleen de voorwerpen van Gods soevereine genade zijn, zo’n houding aan te nemen en zulke gevoelens te koesteren ten opzichte van onze broeders? Wij vergeten vaak dat het louter genade is die God ons geeft, om ons als

Zijn getuigen te gebruiken. Hij heeft ons helemaal niet nodig om getuigenis van Zichzelf te geven. Maar wij hebben Hem voortdurend nodig om als Zijn getuigen te kunnen handelen. Elia had dit uit het oog verloren. Op het moment dat wij de plaats verlaten die de Heer ons heeft gegeven en de dienst die Hij ons heeft geschonken met het oog op het welzijn van onze broeders en hun opbouw, zijn wij geneigd onszelf te verheffen. Wij gaan onze broeders beschuldigen, terecht of onterecht. Aan iedereen die zich op die manier apart plaatst van zijn broeders en hen beschuldigt, kan deze ernstige vraag worden gericht: 'Wat doet u hier?' De gevoelens van de profeet waren hier niet in overeenstemming met het karakter van de God van alle genade: een God Die Zijn volk wilde zegenen in plaats van het te oordelen. En Hij wilde ook Elia zegenen. Hij wil hem dat duidelijk gaan maken.

3

Nu de gedachten van Elia over God Zelf. Wat was zijn wens? Hij was immers heel ijverig geweest voor de HEERE, de God van de legermachten? Hij wilde iets heel bijzonders, namelijk dat de HEERE oordelend tussenbeide zou komen om Zijn eer en die van Zijn dienstknecht te handhaven. Hij dacht dat dit vereist was voor de eer van God. Elia was echter in dit geval niet goed op de hoogte van de gedachten van God ten aanzien van Zijn arme volk. Is dat bij ons ook niet het geval met betrekking tot dingen die gebeuren, als wij niet meer in gemeenschap met Hem leven? Alles kan verkeerd worden begrepen, wanneer wij de dingen met *onzelf* in verband brengen, met het eigen ik, ja, zelfs dikwijls in heel eenvoudige dingen.

God zal oordelen, want Hij houdt de schuldige zeker niet onschuldig. Maar Hij zal het doen als het kwaad zijn hoogtepunt heeft bereikt, als de toestand wanhopig is. Het oordeel is een *vreemd* werk en een ongewone arbeid voor Hem. De ontvouwing van de genade heeft met eerbied gesproken Zijn voorkeur. Daarin heeft Hij behagen, en in ons gedeelte geeft Hij werkelijk te kennen Wie Hij Zelf is: '*De HEERE is genadig en rechtvaardig, onze God is een Ontfermer*' (Ps. 116:5). Hierover gaat de HEERE in Zijn geduldige goedheid Zijn dienstknecht onderwijzen. En wie kan onderwijzen zoals Hij?

Lessen in Gods nabijheid

Maar het eerste wat God deed, was Elia in Zijn *tegenwoordigheid* te brengen. Want alleen in die positie kan Gods Woord met kracht werken in ons hart. God zei: '*Ga naar buiten en ga op de berg staan, voor het aangezicht van de HEERE*' (vs. 11). Daar was Elia eerst getuige van de openbaring van de kracht van God in het oordeel. Dit gebeurde door drie middelen: de stormwind, de aardbeving en het vuur. Hierdoor

gaf de HEERE te kennen dat niets, absoluut niets, in staat is Hem te weerstaan en de handhaving van Zijn rechten te verhinderen. Maar werd Hij op die manier geopenbaard in Zijn wezenlijke karakter? Nee, want Hij was in geen van deze drie verschijnselen aanwezig.

Toen Elia dat zag, verborg hij zich in de grot, want wie zou voor God kunnen bestaan als Hij Zich alleen in dit karakter openbaarde? Maar toen hij de zachte en stille stem hoorde van de genade, verliet hij de grot en omwond hij zijn gezicht met zijn mantel. Op die wijze wil God Zichzelf in de volheid van Zijn wezen openbaren aan onwaardige zondaars zoals wij zijn. In de tegenwoordigheid van de God van alle genade hoorde de profeet opnieuw de ernstige vraag, waarop hij al eerder antwoord had gegeven: *'Wat doet u hier, Elia?'* (vs. 13). Hij gaf precies hetzelfde antwoord, en dit laat zien wat er op de bodem van zijn hart leefde. Hij verontschuldigde zichzelf opnieuw en oordeelde de anderen onbarmhartig. Helaas, wat is het hart van een mens, als het aan zichzelf is overgelaten? Of het nu tegenover het oordeel staat, of tegenover de genade. Het is onverbetelijk. Maar God kan het hart van Zijn dienstknecht buigen en tot zwijgen brengen, zoals Hij ook bij Job deed. Wanneer de mens zwijgt, kan God hem onderwijzen en hem Zijn gedachten openbaren. En dat deed Hij ook bij Zijn dienstknecht Elia.

Wij kunnen heel positief denken over onszelf, totdat wij werkelijk voor God worden geplaatst. Dan beginnen wij van gedachten te veranderen en leren wij beschaamd ons gezicht te bedekken, zoals Elia dat deed met zijn mantel. Wij leren dan onszelf weg te cijferen. Zo gaat het met iedereen die geleerd heeft zichzelf te zien in het licht van God. Wij hebben dan begrepen dat wij absoluut niets zijn. Deze les wilde de HEERE ook aan Elia leren, door hem voor Zijn aangezicht te stellen en door de vraag te herhalen: *'Wat doet u hier, Elia?'*

God toonde hem Zijn gedachten door *drie* opdrachten te geven, die hij niet had kunnen voorzien:

1. De eerste zou hem *verootmoedigen*. Elia kreeg de opdracht de werktuigen van het oordeel aan te wijzen.
2. De tweede zou hem nog méér verootmoedigen: Elia moest Elisa zalven als profeet in zijn plaats.
3. De derde zou de profeet *beschamen*. Namelijk de verklaring dat de HEERE zeventuizend getrouwen had bewaard, die de knie voor de Baäl niet hadden gebogen.

Elia bleef zwijgen en op bevel van God ging hij terug om Zijn wil nederig uit te voeren. Zijn dienst en zijn getuigenis waren beëindigd. In de eerste plaats wierp hij

zijn mantel over de schouders van Elisa, die hem moest opvolgen. Zo eindigde de dienst van Elia. Hij ging naar andere oorden, waar geen sprake is van de mens en zijn falen, maar alleen van de genade van God. De genade, die triomfeert en die het hart van de gelovige voor eeuwig zal verhogen.

Zoals het suizen van een zachte koelte Elia uit de spelonk liet komen, zou de genadedienst van Elisa tot gevolg hebben dat de duizenden getrouwen, die Elia niet had kunnen ontdekken, uit hun schuilhoeken kwamen. Zij zouden de gedachten van de HEERE volbrengen, die ook hen wilde zegenen en via hen dit arme volk, dat zover van Hem was afgeweken. En wat voor belangrijk onderwijs is er voor onszelf te vinden in dit ernstige verhaal? *Laten we oppassen dat we niet door onze eigen wil – als we erin volharden – een einde maken aan ons getuigenis voor de Heer.* Laten we de vermaning onthouden, die Paulus gaf aan Timotheüs: *‘Sterk je in de genade die in Christus Jezus is’*. Dan zullen we dit kostbare karakter tot eer van onze God kunnen openbaren (2 Tim. 2:1).

‘Maar u moge de Heer doen toenemen en overvloedig doen zijn in de liefde tot elkaar en tot allen, zoals ook wij tot u; opdat Hij uw harten versterkt om onberispelijk te zijn in heiligheid voor onze God en Vader bij de komst van onze Heer Jezus met al Zijn heiligen. Amen’ (1 Thess. 3:12-13).

Bron: Le Messager Évangélique 1913-68; Titel: Pour les témoins du Seigneur